

THOMMESSEN

NOTAT

Til Energibedriftenes landsforening v/Snorre Lamark

Fra Advokatfirmaet Thommessen v/Gunnar Martinsen og Hallvard Gilje Aarseth

Dato 13. januar 2006

Ansvarlig advokat Gunnar Martinsen

KOMPENSASJON TIL SLUTTBRUKERE VED SVÆRT LANGVARIGE AVBRUDD

1 INNLEDNING

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har vedtatt å innføre en kompensasjonsordning for svært langvarige avbrudd. Ordningen innebærer at *alle* sluttbrukerne (det vil si både forbrukerkunder og næringskunder) har krav på utbetaling fra nettselskapet ved avbrudd som overstiger 12 timer. Vilkårene for kompensasjon og kompensasjonsbeløpene er i utgangspunktet de samme uavhengig av om det er en forbruker eller en næringskunde som opplever avbrudd. Kravet om reklamasjon *innen rimelig tid* kan imidlertid ha ulik betydning i forbrukerforhold og næringsforhold (se pkt 5).

Vi vil i dette notatet gjennomgå kompensasjonsordningen og gjøre rede for hvordan nettselskapene må innrette seg for å oppfylle de nye kravene.

Den nye kompensasjonsordningen er regulert i nytt kapittel 9A i kontrollforskriften som vil tre i kraft 1. januar 2007.

2 HVILKE AVBRUDD GIR RETT TIL KOMPENSASJON?

Avbrudd som gir rett til direkte økonomisk kompensasjon til den enkelte sluttbruker er *svært langvarige avbrudd* – det vil si avbrudd som overstiger 12 timer, jf kontrollforskriften § 9A-2. Både avbrudd i høyspenningsnett (nettanlegg med spenning over 1 kV) og lavspenningsnett (nettanlegg med spenning opp til og med 1 kV) gir rett til kompensasjon.

Avbruddsperioden skal regnes fra det tidspunkt nettselskapet først fikk melding om avbruddet, alternativt fra det tidspunkt nettselskapet *visste eller burde ha visst* at avbrudd hadde funnet sted, jf kontrollforskriften § 9A-3.

Dersom avbruddet skjer i høyspenningsnett, vil det ordinært være nettselskapets egen avbruddsregistrering som skal legges til grunn for beregning av avbruddets varighet.

I lavspenningsnett, hvor det ordinært ikke er samme mekanismer for registrering av avbrudd, vil man generelt være avhengig av selvrappoterer fra kundene. Det kreves imidlertid *ikke* at hver

THOMMESSEN

enkelt kunde varsler om et avbrudd. Dersom flere kunder rammes av *samme* avbrudd løper tiden fra det tidspunkt den første kunden varslet om avbruddet.

3 HVEM ER ANSVARLIG FOR UTBETALING AV KOMPENSASJON?

Det vil være det nettselskap som sluttbrukeren har nettleieavtale med (*berørt konsesjonær*) som har plikt til å foreta utbetaling av kompensasjon, jf kontrollforskriften § 9A-5. Nettselskapet kan imidlertid kreve regress hos *ansvarlig konsesjonær*, dersom avbruddet skyldes feil i annet nettområde/overliggende nett.

4 KOMPENSASJONENS STØRRELSE

Den kompensasjonen som skal utbetales er fastsatt sjablonmessig avhengig av avbruddets lengde. Det skilles ikke mellom hvor stort forbruk kunden har. For fritidseiendommer (sluttbrukere i sluttbrukergruppe 24 Hytter og fritidshus, jf gruppeinndelingen i FASIT) gjelder imidlertid den særregel at samlet årlig krav ikke kan overstige forventet innbetalt nettleie for inneværende år, jf kontrollforskriften § 9A-2 tredje ledd.

Følgende satser er fastsatt jf kontrollforskriften § 9A-2:

Avbruddets varighet	Kompensasjonsbeløp
Til og med (tom) 12 timer	Ingen kompensasjon
Over 12 – tom 24 timer	Kr 600,-
Over 24 – tom 48 timer	Kr 1 400,-
Over 48 – tom 72 timer	Kr 2 700,-
Over 72 timer	Kr 2 700,- + kr 1 300 pr ytterligere <i>påbegynte</i> 24-timersperiode

5 DEN ENKELTE SLUTTBRUKER MÅ FREMSETTE KRAV OM KOMPENSASJON

For å ha krav på kompensasjon må *den enkelte sluttbruker* fremsette krav om dette overfor nettselskapet. Krav om kompensasjon må fremsettes "*innen rimelig tid*" etter at normal forsyning ble gjenopprettet.

Det stilles ingen formkrav til *hvordan* kunden må fremsette sitt krav. Kravet kan med andre ord fremsettes både muntlig og skriftlig, blant annet ved bruk av *registreringsskjema* som nettselskapet er forpliktet til å utarbeide (se pkt 9).

NVE foreslo opprinnelig at det skulle gjelde en 10 dagers reklamasjonsfrist. Etter innspill fra forbrukerrepresentanter ble denne 10 dagers-regelen byttet ut med krav om reklamasjon *innen rimelig tid*. Denne endringen ble gjort for å komme mer i samsvar med de reklamasjonsreglene som følger av forbrukervernregler i andre tilfeller (f eks forbrukerkjøpsloven).

Hva som regnes som *rimelig tid* vil kunne variere avhengig av hva slags kunde det er snakk om. Kravene til en privat forbruker vil ikke være like strenge som kravene til en næringskunde.

Etter forbrukerkjøpsloven fremgår det at reklamasjon innen 2 måneder *alltid* vil være å anse som fremsatt *innen rimelig tid*. I og med at endringen ble foretatt for å komme mer i samsvar med forbrukervernreglene ellers, er det nærliggende å anta at det vil bli sett hen til denne bestemmelsen ved vurdering av om en forbruker har fremsatt krav om kompensasjon innen rimelig tid.

THOMMESSEN

Konklusjonen er dermed at det ikke kan sies noe absolutt om hvor lang reklamasjonsfristen er, men at dette må avgjøres etter hva som anses *rimelig* i det enkelte tilfelle. For en næringskunde vil den tidligere 10 dagers-fristen kunne gi en viss veiledning mht hva som er rimelig. Kravet i forhold til forbrukerkunder er mindre strengt og sett i lys av annen forbrukerlovgivning vil 2 måneder kunne være en veiledende grense. Det bør kunne kreves at det foreligger særlige forhold for at det skal anses rimelig at det har gått mer enn 2 måneder fra avbruddet opphørte og til krav om kompensasjon ble fremsatt.

Et krav på kompensasjon er et ordinært pengekrav og foreldes etter de alminnelige foreldelsesreglene. Et krav på kompensasjon vil derfor ordinært være foreldet 3 år etter at avbruddet fant sted. Dersom unnlatelse av å fremsette krav skyldes uvitenhet om kravet eller hvem som er ansvarlig kan foreldelsesfristen forlenges med maksimalt 10 år, jf foreldelsesloven § 10.

Selv om sluttbrukerne først har *krav* på kompensasjon der det er fremsatt individuelt krav om dette, er det ikke noe i veien for at nettselskapene velger å innføre ordninger der berørte kunder automatisk kompenseres ved avbrudd dersom dette anses hensiktsmessig.

6 UENIGHET MELLOM NETTSELSKAP OG SLUTTBRUKER OM RETT TIL KOMPENSASJON/KOMPENSASJONENS OMFANG

I enkelte tilfeller vil det kunne oppstå uenighet mellom nettselskap og sluttbruker om vilkårene for kompensasjon er oppfylt og om hvor stor kompensasjon den enkelte har krav på. Vi antar dette særlig vil kunne være aktuelt ved avbrudd i lavspenningsnettet hvor nettselskapet ordinært ikke har de samme rapporteringsmekanismer som i høyspenningsnettet.

Utgangspunktet er at slik uenighet skal løses mellom nettselskapet og sluttbrukeren. Forskriften oppstiller ingen særlige regler om hvem som har bevisbyrden ved uenighet om vilkårene for kompensasjon er oppfylt eller ved uenighet om hvor langvarig et avbrudd har vært. Det regnes som et alminnelig utgangspunkt at den som ønsker å oppnå en endring (her den som ønsker utbetaling av kompensasjon) har bevisbyrden dersom det foreligger tvil. I dette tilfellet vil det imidlertid kunne ha betydning at nettselskapet er den part som har best forutsetninger for å registrere og dokumentere avbrudd og meldinger mv. Dårlige rutiner for registrering mv vil dermed i en tvilssituasjon kunne tale mot nettselskapet.

Det er derfor viktig at nettselskapene er nøye med å dokumentere på hvilket tidspunkt meldinger om avbrudd kommer inn eller når de på annen måte blir gjort kjent med avbrudd. Om mulig bør det også registreres hvilke kunder som etter nettselskapets vurdering omfattes av det enkelte avbrudd.

Ved krav om kompensasjon må nettselskapene vurdere kravene i forhold til hvilke avbrudd som er registrert/meldt og når de ulike avbruddene opphørte.

7 ADGANG TIL Å AVTALE ANNEN REGULERING

Det er adgang til å fravike kompensasjonsordningen ved å inngå avtale om annen leveringskvalitet, jf forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 1-3 jf kontrollforskriften § 9A-4.

En eventuell avtale må inngås direkte med den enkelte sluttbruker. Ved inngåelse av en slik avtale, skal nettselskapet eksplisitt redegjøre for hvilke konsekvenser dette vil medføre for sluttbrukeren.

THOMMESSEN

Dersom man har avtalt en leveringskvalitet som innebærer at visse avbrudd ikke innebærer brudd på nettleieavtalen, vil disse avbruddene ikke gi rett til kompensasjon etter kontrollforskriften.

I de tilfeller hvor nettselskapet har leveringsplikt vil det antakelig være vanskelig for nettselskapene å få sluttbrukere til å avtale seg bort fra retten til kompensasjon. Sluttbrukerne vil neppe være interessert i en slik avtale med mindre de oppnår motytelser, enten i form av reduserte tariffer eller annet.

En slik avtale kan imidlertid være aktuelt f eks ved behov for utbygging/rehabilitering av linjer som forsyner områder med fritidseiendommer og lignende. Nettselskapene vil her kunne søke om fritak fra leveringsplikt når tilknytning ikke med rimelighet kan etableres på vanlige betingelser. I en slik situasjon vil kundene nok foretrekke en tilknytning uten rett til kompensasjon ved avbrudd fremfor ingen tilknytning.

8 PRAKTISK GJENNOMFØRING - UTBETALING

Forskriften regulerer ikke eksplisitt *hvordan* utbetaling skal gjennomføres. Det fremgår imidlertid av forarbeidene til forskriften at utbetaling skal foretas "*så snart som mulig*". Det fremgår videre at det vil være naturlig at utbetalingen foretas "*i forbindelse med neste faktura etter avbruddet*".

Nettselskapet vil ha adgang til å motregne forfalt krav på nettleie med kompensasjonsbeløpet. Det må foretas en avregning i forbindelse med neste fakturautsendelse. Dersom det kompensasjonsbeløp som kunden har krav på overstiger forfalt nettleie må overskytende utbetales til sluttbrukeren.

For at nettselskapet skal kunne bruke kompensasjonsbeløpet til å dekke *fremtidig* nettleie, må kunden uttrykkelig ha godtatt en slik ordning.

9 INFORMASJONSPLIKT – KRAV TIL RAPPORTERINGSSKJEMA

Nettselskapene plikter *årlig* å informere sine sluttbrukere om retten til kompensasjon ved svært langvarige avbrudd, jf kontrollforskriften § 9A-4. Det kan informeres om dette på fakturaene eller i brev til kundene.

Nettselskapene er videre forpliktet til å utarbeide et særskilt *rapporteringsskjema* som kunden kan benytte for å fremsette krav om kompensasjon. Et slik standardskjema kan gjøres tilgjengelig på internett og/eller i forbindelse med utsendelse av faktura.

Rapporteringsskjemaet bør inneholde rubrikker hvor sluttbrukeren kan oppgi personalia/kundenummer (eventuelt målepunkt), hvilket tidspunkt avbruddet fant sted, tidspunkt for (eventuell) melding til nettselskapet og angivelse av når ordinær strømleveranse ble gjenopprettet. Skjemaet kan om ønskelig inneholde en rubrikk hvor sluttbrukeren kan velge om han ønsker eventuell differanse mellom forfalt nettleie og kompensasjonsbeløpet overført til konto eller om kunden ønsker at et eventuelt tilgodehavende skal komme til fradrag ved senere fakturaer.

10 ANBEFALINGER – AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Alle nettselskaper som leverer kraft til sluttbrukere vil måtte forholde seg til de nye kompensasjonsreglene. De viktigste forberedelsene som må gjøres er at nettselskapene må etablere gode rutiner for registrering av avbrudd og rutiner for hvordan meldinger om avbrudd og krav på

THOMMESSEN

kompensasjon skal behandles. Selskapene må videre fastlegge rutiner for hvordan utbetaling av kompensasjonsbeløpene praktisk skal gjennomføres. Det kan videre være aktuelt å vurdere hvorvidt en ordning med automatisk kompensasjon ved avbrudd kan være mer økonomisk/hensiktsmessig enn en ordning hvor nettselskapet må behandle krav fra hver enkelt sluttbruker som er berørt.

Nettselskapene må i tillegg etablere tilfredsstillende informasjonsrutiner og det må utvikles rapporteringsskjema.

Selskapene må videre vurdere hvorvidt enkelte kunder vil kunne være interessert i avtale om redusert leveringskvalitet, særlig må nettselskapene ha dette for øyet ved utbygging/oppgradering i områder hvor unntak fra leveringsplikten kan være mulig.

* * *